

УДК 687

ІННА КОСЯК, ЄВГЕНІЙ МОХ

Київський національний університет технологій та дизайну,
Україна

СТВОРЕННЯ СИТУАЦІЙ УСПІХУ НА ЗАНЯТТЯХ З МИСТЕЦТВА

Мета. Створити ситуації успіху на заняттях з мистецтва.

Ключові слова: педагогічні ситуації успіху, вербальний інтелект, множинний інтелект.

Постановка завдання. В умовах воєнного стану України в освітньому середовищі важливо не тільки навчати здобувачів освіти нового матеріалу, але й створювати для них ситуації успіху у його здобутті. Важливо створювати для них ситуації успіху засобами не лише вербального інтелекту, але й емоційного та практичного. Словесний, ілюстративний, практичний методи мають взаємодоповнювати педагогічні впливи на здобувачів, щоб їхнє сприймання інформації відповідало «золотому правилу дидактики» Я. А. Коменського, суть якого полягає у методичному впливі педагога на всі органи чуттів здобувачів освіти. Полісенсорний вплив стимулює їх до проєктного навчання, розвитку «множинного інтелекту» та успішної самореалізації в освітньому процесі. Це стосується не тільки академічного успіху, але й успіху в соціальному та емоційному розвитку.

Методи досліджень. Для виконання поставленого завдання використано теоретичні методи дослідження.

Результати досліджень. Існує низка досліджень, які підтверджують важливість створення педагогічних ситуацій успіху для здобувачів освіти [1]. Здобувачі, які частіше відчували себе успішними в освітньому процесі, мали вищу мотивацію, самооцінку та академічні досягнення. Створення ситуацій успіху може допомогти здобувачам з низькою успішністю поліпшити навчальні досягнення і визначитися з індивідуальною освітньою траєкторією. Коли здобувачі частіше відчують себе успішними, це може підвищити їхню впевненість у правильному виборі їхніх індивідуальних освітніх потреб, сприяти більш позитивному ставленню до самоосвітньої діяльності. Важливо,

щоб педагоги у професійній діяльності володіли здатністю створювати ситуації успіху для здобувачів освіти.

Дослідники з Норвезької школи бізнесу BI та Університетського коледжу Лондона провели дослідження, в якому визначили, які фактори впливають на успішність здобувачів освіти [2]. В Українському центрі оцінювання якості освіти проводяться дослідження у сфері освіти, включаючи дослідження м'яких і твердих навичок дітей [3]. Дослідження TALIS (Teaching and Learning International Survey), що координується Організацією економічного співробітництва та розвитку, є одним з найбільших світових міжнародних досліджень умов викладання та навчання [4]. Ці дослідження підтверджують важливість створення ситуацій успіху для здобувачів освіти і вказують на те, що їх успішність у значній мірі залежить від компетентності педагогів.

Педагогічна майстерність у створенні для здобувачів ситуацій успіху - це важливий аспект сучасної освіти. Викладачі покликані постійно розвивати свою педагогічну майстерність, щоб допомогти здобувачам досягати успіху в навчанні та житті. Педагогічна майстерність включає в себе знання предмету, вміння планувати та організовувати навчання, вміння створювати позитивне навчальне середовище, а також вміння забезпечувати індивідуальні потреби учнів в індивідуальній освітній траєкторії (таблиця 1).

Компетентності відображають ключові аспекти педагогічної майстерності, в той час як педагогічна майстерність – це сукупність навичок, знань та особистих якостей, які допомагають педагогу ефективно організовувати освітній процес, взаємодіяти з здобувачами освіти та створювати сприятливе середовище для їхнього розвитку.

Створення ситуацій успіху - це один з ключових аспектів педагогічної майстерності. Важливо враховувати індивідуальні особливості, потреби та інтереси кожного здобувача, щоб забезпечити його успіх. Педагог повинен ставити перед здобувачами завдання, які вони можуть виконати з високим рівнем успіху. Це допоможе їм відчувати свою компетентність і мотивує до подальшого навчання. Педагог повинен давати здобувачам чіткий та конструктивний зворотний зв'язок, який допоможе їм зрозуміти свої помилки та

покращити результати. Використання різноманітних методів та форм навчання допоможе зацікавити здобувачів, активізувати їхню діяльність та зробити навчання більш ефективним. Водночас, педагог повинен давати здобувачам освіти можливість самостійно досліджувати матеріал, висловлювати свої думки та пропонувати власні рішення. Важливо відзначати та заохочувати навіть невеликі їх успіхи, щоб підтримувати їхню мотивацію та віру у свої сили [5].

Таблиця 1. Педагогічна майстерність та відповідні компетентності

Компетентності	Сутність компетентностей
Глибокі знання предмету	Викладач повинен не лише володіти знаннями з предмету, але й вміти їх доступно та цікаво донести до здобувачів.
Уміння плану-вати та органі-зовувати навчання	Важливо чітко структурувати уроки, використовувати різноманітні методи та форми роботи, щоб зацікавити здобувачів освіти та забезпечити їх активну участь у навчанні.
Уміння створювати позитивне навчальне середовище	Педагог повинен створювати атмосферу довіри, підтримки та співпраці, де здобувачі не бояться помилок і відчувають себе впевнено.
Уміння відповідати на індивідуальні потреби здобувачів	Кожен здобувач має свої особливості, тому важливо враховувати їх під час планування уроків та підбору завдань.
Емоційний інтелект	Педагог повинен розуміти емоції здобувачів, вміти їм співпереживати та допомагати їм долати труднощі.
Комунікативні навички	Педагог повинен чітко та лаконічно висловлювати свої думки, вміти слухати здобувачів та вести конструктивний діалог.

Зворотний зв'язок також відіграє ключову роль у створенні ситуацій успіху. Чітке розуміння здобувачами того, що вони роблять правильно, що можна покращити, сприяє їхньому поступовому розвитку та підвищує їхню впевненість у власних здібностях та віру в обрану індивідуальну освітню траєкторію. Зосередження на позитивному ставленні педагога, індивідуальному підході до кожного здобувача та створенні сприятливого навчального середовища – ключові аспекти, що сприяють повноцінному розвитку здобувачів в освітньому процесі.

Висновок. На нашу думку, особливо ефективними можуть бути ситуації успіху, створені викладачем на заняттях з мистецтва. Успішні уроки мистецтва вимагають від педагога глибокого розуміння індивідуальних потреб та інтересів здобувачів до різних видів

художньої творчості. Ефективні заняття з мистецтва сприяють самооцінюванню, дають здобувачам швидше збагнути переваги і недоліки їхніх художньо-творчих успіхів. Цілеспрямоване створення ситуацій успіху на уроках мистецтва може включати в себе спільні проекти, виставки, конкурси або зустрічі з професійними митцями. Такі форми діяльності не лише мотивують здобувачів, а й підтримують їхній інтерес до мистецтва та розвивають навички співпраці та творчості.

Література

1. Створення ситуацій успіху – Волинський фаховий коледж Національного університету харчових технологій. URL: <https://vcolnuft.volyn.ua/kabinet-psyhologa/stvorennnya-sytuatsij-uspihu/>
2. Успішність у школі – вчені розкрили секрет навчального успіху учнів – Освіта URL: https://24tv.ua/education/uspishnist-shkoli-vcheni-rozkрили-sekret-navchalnogo-uspihu-uchniv_n2482565
3. Як змінюються діти в НУШ: розповідь батьків, учителів та результати дослідження | Нова українська школа URL: <https://nus.org.ua/articles/yak-zminyuyutsya-dity-v-nush-rozpovid-batkiv-uchyteliv-ta-rezultaty-doslidzhennya/>
4. Успіх учня залежить від компетентності вчителя: дослідження (osvitoria.media) <https://osvitoria.media/experience/bez-sylno-go-vchytelya-ne-bude-uspishnogo-uchnya/>
5. Кайдалова, Л. Г., Щокіна, Н. Б., &Вахрушева, Т. Ю. (2009). Педагогічна майстерність викладача: Навчальний посібник. Харків: Вид-во НФаУ. URL: https://dspace.nuph.edu.ua/bitstream/123456789/1759/1/Book_%D0%9F%D0%9C%D0%92.pdf